

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

85/ 2017

(του αρ. 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011)

Στην Αθήνα σήμερα 24 Αυγούστου 2017, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00 π.μ. και επί της οδού Λ. Κεφαλληνίας 45, στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Αναπληρωτής Πρόεδρος (Προεδρεύων): Μιχαήλ Εκατομμάτης
Αντιπρόεδρος: Χριστίνα Μπουσουλέγκα
Μέλη: Δημήτριος Λουρίκας (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Αντωνοπούλου Μαρία, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Εισηγήτρια: Γούναρη Ελένη, Τοπογράφος Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η κα Καξιρή Χριστίνα, Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., καθώς και η εισηγήτρια κα Γούναρη Ελένη, οι οποίες και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών με τίτλο: *'Κατασκευή, διακόσμηση, εξοπλισμός, αποξήλωση και απομάκρυνση από τον εκθεσιακό χώρο, μετά το πέρας της έκθεσης των περιπτέρων EOT σε τρεις Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού που θα διεξαχθούν στις ΗΠΑ (DEMA DIVING SHOW 2017 και IMEX AMERICA 2017) και στον Καναδά (SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017)',* συνολικού προϋπολογισμού 177.419,30 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

Με το υπ' αρ. Πρωτ. 9542/09-08-2017 αίτημα του ΕΟΤ προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) που παρελήφθη στις 09-08-2017 (αρ. Πρωτ. Εισερχ. 5105), ο ΕΟΤ αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) ν. 4013/2011, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν.4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών με τίτλο: 'Κατασκευή, διακόσμηση, εξοπλισμός, αποξήλωση και απομάκρυνση από τον εκθεσιακό χώρο, μετά το πέρας της έκθεσης των περιπτέρων ΕΟΤ σε τρεις Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού που θα διεξαχθούν στις ΗΠΑ (DEMA DIVING SHOW 2017 και IMEX AMERICA 2017) και στον Καναδά (SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017)', σε συνέχεια διαγωνισμού ο οποίος κηρύχθηκε στο σύνολό του άγονος, συνολικού προϋπολογισμού 220.000,00 € συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%.

Ο διαγωνισμός χωρίζεται σε τρία (3) διακριτά τμήματα που αντιστοιχούν στις τρεις εκθέσεις για τις οποίες προορίζονται τα εν λόγω περίπτερα του ΕΟΤ.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

1. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1 Με την υπ' αρ. 5283/28-04-2017 απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ εγκρίθηκε το πρόγραμμα συμμετοχής του ΕΟΤ σε δώδεκα Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού Β' εξαμήνου 2017, συνολικού προϋπολογισμού 2.671.123,00 €.

1.2 Με την υπ' αρ. 8150/07-07-2017 απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ εγκρίθηκαν οι όροι και η σύνταξη της διακήρυξης ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων, για την επιλογή αναδόχου του έργου της κατασκευής, εξοπλισμού, διακόσμησης και μετά το πέρας της έκθεσης, της αποξήλωσης και απομάκρυνσης από τον εκθεσιακό χώρο, του περιπτέρου ΕΟΤ, με περιορισμό της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών σε 15 ημέρες, συνολικού προϋπολογισμού 220.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για τις εκθέσεις: (DEMA DIVING SHOW 2017, IMEX AMERICA 2017 και SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017).

1.3 Με την υπ' αριθ. Πρωτ. 8150/2017 (ΑΔΑΜ 17PROC001665339 2017-07-10) διακήρυξη του διαγωνισμού για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης παροχής υπηρεσιών, προκηρύχθηκε ο σχετικός διαγωνισμός.

Ως κριτήριο κατακύρωσης ορίστηκε: *'..... η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά...'*.

1.4 Αντικείμενο του διαγωνισμού είναι: *'.....η κατασκευή, διακόσμηση, εξοπλισμός, αποξήλωση και απομάκρυνση από τον εκθεσιακό χώρο, μετά το πέρας της κάθε έκθεσης των περιπτέρων ΕΟΤ σε τρεις Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού που θα διεξαχθούν στις ΗΠΑ (DEMA DIVING SHOW 2017 και IMEX AMERICA 2017) και στον Καναδά (SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017)....'* Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στον .....κωδικό του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV): 39154100-7 «Περίπτερα εκθέσεων».

Ο παρών διαγωνισμός υποδιαιρείται στα κάτωθι τρία (3) τμήματα:

ΤΜΗΜΑ 1: «DEMA DIVING SHOW 2017», εκτιμώμενης αξίας 52.419,35 πλέον ΦΠΑ

ΤΜΗΜΑ 2: «IMEX AMERICA 2017», εκτιμώμενης αξίας 72.580,64 πλέον ΦΠΑ

ΤΜΗΜΑ 3: «SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017», εκτιμώμενης αξίας 52.419,35 πλέον ΦΠΑ....'.

Προσφορές υποβάλλονται για ένα, δύο ή και τα τρία τμήματα.

Η διάρκεια της/των σύμβασης/σεων ορίζεται από την ανάρτησή της στο Κ.Η.ΜΔ.Η.Σ. έως 10 Νοεμβρίου 2017.

Στο άρθρο 1.5 της οικείας διακήρυξης με τίτλο: 'Προθεσμία παραλαβής προσφορών και διενέργεια διαγωνισμού' ορίζεται πως: *'.....Η διαδικασία θα διενεργηθεί με σύντμηση της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών σε 15 ημέρες σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 3 του ν. 4412/2016, κατά τη διαγωνιστική διαδικασία του έργου της κατασκευής των περιπτέρων ΕΟΤ σε τρεις Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού ..... λόγω καθυστέρησης υποβολής από τις διοργανώτριες εταιρείες στον ΕΟΤ των τελικών κατόψεων των χώρων ενοικίασης των περιπτέρων....'*

Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.4 της διακήρυξης: 'Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας' ορίζεται πως: *'..... Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο των προς παροχή υπηρεσιών. Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών (3) ετών, να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον μία (1) σύμβαση παροχής υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου (κατασκευή περιπτέρου σε μία τουλάχιστον διεθνή τουριστική έκθεση στο εξωτερικό)....'*

Σύμφωνα με την οικεία διακήρυξη: *'..... Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες), εγγυητική επιστολή συμμετοχής, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 2% της προϋπολογισθείσας αξίας του έργου εκτός ΦΠΑ....'* Περαιτέρω: *'...Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, ...το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ....'*

1.5 Περίληψη της εν λόγω διακήρυξης η οποία περιείχε τους ουσιώδεις όρους και στοιχεία της διακήρυξης του διαγωνισμού, απεστάλη ηλεκτρονικά προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) στις 07-07-2017, ενώ περίληψη αυτής αναρτήθηκε στη 'ΔΙΑΥΓΕΙΑ' στις 10-07-2017 και στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ: 17PROC001665214 2017-07-10) και δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες: α) 'ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ' (ημερ. Δημ. 11-07-2017) και β) 'ΓΕΝΙΚΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ' (ημερ. Δημ. 13-07-2017). Επιπλέον, στις 10-07-2017 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΕΟΤ www.gnto.gov.gr και στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) επίσης την 10-07-2017. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών στο ΕΣΗΔΗΣ ορίστηκε η 25-07-2017, ενώ ως ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών στο σύστημα ορίστηκε η 10-07-2017. Ως ημερομηνία ανοίγματος των προσφορών ορίστηκε η 31-07-2017.

2. Στις 31-07-2017 η αρμόδια Επιτροπή διαγωνισμού συνεδρίασε προκειμένου να προβεί στο άνοιγμα και την αξιολόγηση των προσφορών και εν συνεχεία στη σύνταξη του σχετικού Πρακτικού. Στην εν λόγω συνεδρίαση διαπιστώθηκε ότι:

'.....καμία εταιρεία δεν υπέβαλε προσφορά και ως εκ τούτου ο διαγωνισμός κηρύσσεται άγονος.....'. Το εν λόγω Πρακτικό έλαβε αρ. Πρωτ. 9227/31-07-2017.

2.1 Ο Γενικός Γραμματέας ΕΟΤ με την υπ' αρ. Πρωτ. 9031/26-07-17/31-07-2017 απόφαση, κήρυξε: '...άγονο το αποτέλεσμα του υπ' αρ 8150/07-07-2016 ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων για την επιλογή αναδόχου του έργου: .....δεδομένου ότι δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά.....'.

3. Ο ΕΟΤ, με το υπ' αρ. πρωτ. 9675/11-08-2017 έγγραφό του (αριθμ. πρωτ. Εισερχομένου 5152/14-08-2017) βεβαιώνει πως: '...στα πλαίσια ανοικτού, ηλεκτρονικού διαγωνισμού (Α.Π διακήρυξης 8150/07-07-2017).....μέχρι και σήμερα, δεν έχει περιέλθει σε γνώση της Υπηρεσίας μας, οποιαδήποτε ένσταση, προδικαστική προσφυγή κατά της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας...'.

4. Κατόπιν των ανωτέρω, ο ΕΟΤ, με το ως άνω έγγραφο – αίτημά του, και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, όπως συμπληρώθηκε υπέβαλε στην Αρχή σχέδιο απόφασης προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης και αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, άρθρο 32 παρ.2α, για το σύνολο του εν θέματι διαγωνισμού ήτοι για τα τμήματα:

ΤΜΗΜΑ 1: «DEMA DIVING SHOW 2017», εκτιμώμενης αξίας 52.419,35 πλέον ΦΠΑ με τόπο εκτέλεσης τις Η.Π.Α.

ΤΜΗΜΑ 2: «IMEX AMERICA 2017», εκτιμώμενης αξίας 72.580,64 πλέον ΦΠΑ με τόπο εκτέλεσης τις Η.Π.Α.

ΤΜΗΜΑ 3: «SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017», εκτιμώμενης αξίας 52.419,35 πλέον ΦΠΑ....' με τόπο εκτέλεσης τον Καναδά, για τα οποία ο σχετικός διαγωνισμός απέβη άγονος. Στο σχέδιο απόφασης αναφέρεται ρητά ότι δε θα τροποποιηθούν οι ουσιαστικοί όροι της υπ' αριθ. 8150/2017 (ΑΔΑΜ 17PROC001665339 2017-07-10) διακήρυξης.

II. Νομικό πλαίσιο

5. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

6. Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει:

“Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...] Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού”.

7. Το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω: “1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. 2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σύμβαση κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος”.

8. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου: “Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: [...]γ) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α”.

9. Στο άρθρο 6 παρ. 1, 3 και 9 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: “Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...] 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. [...] 9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β ' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος”.

10. Το άρθρο 25 Δικαιούμενοι συμμετοχής - Προϋποθέσεις που σχετίζονται με τη ΣΔΣ και άλλες διεθνείς συμφωνίες (άρθρο 25 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζει ότι:

“1. Υποψήφιοι ή προσφέροντες και, σε περίπτωση ενώσεων, τα μέλη αυτών μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε:

α) σε κράτος-μέλος της Ένωσης,

β) σε κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.),

γ) σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ, στο βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, καθώς και

δ) σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

2. Στο βαθμό που καλύπτονται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ΣΔΣ, καθώς και τις λοιπές διεθνείς συμφωνίες από τις οποίες δεσμεύεται η Ένωση, οι αναθέτουσες αρχές επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς των χωρών που έχουν υπογράψει τις εν λόγω συμφωνίες μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς της Ένωσης.”

11. Η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α του ν. 4412/2016, ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και στην οποία ορίζεται: “2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημα της”.

12. Εξάλλου το άρθρο 47 “Κανονισμοί συμβάσεων, προμηθειών και υπηρεσιών” του ν. 4276/2014 (Α 155) “Απλούστευση διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις”, το οποίο καταργήθηκε με την παρ. 1 περίπτωση 6 του άρθρου 377 του Ν.4412/2016 όριζε ότι:

“Οι συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που αφορούν στην υλοποίηση των πάσης φύσεως δράσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού με αντικείμενο την εν γένει τουριστική προβολή της Ελλάδας και του Ελληνικού Τουρισμού στην ημεδαπή ή αλλοδαπή και σε όλα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας (έντυπα, τηλεόραση, διαδίκτυο, διαφήμιση σε ψηφιακά μέσα, εξωτερική διαφήμιση, κινητή διαφήμιση) ανατίθενται και εκτελούνται κατ’ εξαίρεση των διατάξεων του ν. 2286/1995 και του π.δ. 118/2007, υπό την επιφύλαξη όμως, των διατάξεων του π.δ. 60/2007.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Τουρισμού, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Τ., και μετά από σύμφωνη γνώμη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, καταρτίζεται οικονομικός κανονισμός για τη διαδικασία υλοποίησης διαφημιστικών προγραμμάτων, καθώς και για τη σύναψη συμβάσεων μισθώσεων και εκμισθώσεων. Ο οικονομικός κανονισμός μπορεί να περιλαμβάνει ρυθμίσεις κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 2286/1995 και του π.δ. 118/2007, καθώς και των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με την υλοποίηση διαφημιστικών προγραμμάτων, να καθορίζει τα χρηματικά όρια αναθέσεων και διαγωνισμών, να ορίζει την ακολουθούμενη διαδικασία και να ρυθμίζει κάθε άλλη συναφή λεπτομέρεια, σχετικά με την ανάθεση και εκτέλεση των οικείων συμβάσεων υπό την επιφύλαξη της τήρησης των αρχών και κανόνων του ευρωπαϊκού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων και των αντίστοιχων εθνικών ρυθμίσεων εναρμόνισής του”

III. Νομική Εκτίμηση

13. Το υπό εξέταση αίτημα του ΕΟΤ αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, με την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν.

4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, προϋπολογισθείσας αξίας 177.419,30 € χωρίς Φ.Π.Α., που εντάσσεται σε συνολικά εγκεκριμένη προϋπολογισθείσα δαπάνη έτους 2017 η οποία υπερβαίνει τις 209.000,00 € (βλ. Σχετικά Ιστορικό παρ. 1.1 ,υπ' αρ. 8150/07-07-2017 απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ), συντρέχει καταρχήν η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

14. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη στα παρόμοιου περιεχομένου άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

15. Με τη διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 περ. α' του ν. 4412/2016, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, με την προϋπόθεση: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να μην έχει υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος και γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. δ) Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως. (Πρβλ αναφορικά με την παρομοίου περιεχομένου διάταξη του άρθρου 25.1.α. του π.δ. 60/2007 ΕΑΑΔΗΣΥ-Αποφ. 121, 153, 346, 409, 498, 499/2013 και 5, 26, 44, 65, 79/2014, ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

16. Στην προκειμένη περίπτωση, ο ΕΟΤ επικαλείται ρητά ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός του, τις διατάξεις του άρθρου 32, παράγραφος 2 εδάφιο α' του Ν. 4412/2016.

Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

16.1 Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Ο ΕΟΤ, με την υπ' αρ. πρωτ. Πρωτ. 8150/2017 (ΑΔΑΜ 17PROC001665339 2017-07-10) διακήρυξη, διενήργησε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 4412/2016, με τη χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών

Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) και την αποστολή προκήρυξης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών με τίτλο: 'Κατασκευή, διακόσμηση, εξοπλισμός, αποξήλωση και απομάκρυνση από τον εκθεσιακό χώρο, μετά το πέρας της έκθεσης των περιπτέρων ΕΟΤ σε τρεις Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού που θα διεξαχθούν στις ΗΠΑ (DEMA DIVING SHOW 2017 και IMEX AMERICA 2017) και στον Καναδά (SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017)', συνολικού προϋπολογισμού 177.419,30 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ .

Με βάση τα προσκομισθέντα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι πρόκειται για διεθνή διοικητική σύμβαση, με τόπο εκτέλεσης των παρεχόμενων υπηρεσιών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΗΠΑ και Καναδά), για την οποία η αναθέτουσα αρχή, με βάση την ως άνω Διακήρυξη (όρος 4.2), ορίζει ως συμβατικό δίκαιο -εφαρμοστέα νομοθεσία το ελληνικό δίκαιο, τις διατάξεις του ν. 4412/2016 και συμπληρωματικά αυτές του Αστικού Κώδικα.

Στο πλαίσιο της ως άνω διαδικασίας για κανένα από τα τρία (3) τμήματα δεν κατατέθηκε προσφορά.

Με τα ανωτέρω δεδομένα και ανεξαρτήτως της υποχρεωτικής ή μη εφαρμογής, εν όλω ή εν μέρει, του ν. 4412/2016, όσον αφορά τη νομιμότητα της προηγηθείσας διαδικασίας, διαπιστώνεται ότι τηρήθηκαν οι, με βάση την ρητά αναφερόμενη στην διακήρυξη νομοθεσία, εθνικές διατυπώσεις δημοσιότητας, δημοσιεύθηκε σχετική προκήρυξη στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης κατά το άρθρο 65 του ως άνω νόμου, ενώ και η τελευταία δεν περιείχε όρους περιοριστικούς του ανταγωνισμού.

Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι δεδομένου ότι πρόκειται για συμβατική σχέση η οποία θα συναφθεί στο πλαίσιο διασυνοριακής οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα της προμήθειας αγαθών/ παροχής υπηρεσιών, θα πρέπει να ακολουθηθούν οι ιδιαίτεροι κανόνες του δημόσιου διεθνούς δικαίου GATT /ΠΟΕ ως κλάδου του διεθνούς οικονομικού δικαίου, τυχόν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων (Πρβλ σχετ. Άρθρο 25 Δικαιούμενοι συμμετοχής - Προϋποθέσεις που σχετίζονται με τη ΣΔΣ και άλλες διεθνείς συμφωνίες (άρθρο 25 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) και να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου οι οποίες ισχύουν στον τόπο όπου παρέχονται οι εργασίες.

16.2. Ως προς τη μη υποβολή προσφοράς ή τη μη ύπαρξη κατάλληλης προσφοράς ή τη μη ύπαρξη υποψηφίου:

Στο από 31-07-2017 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού που αφορούσε το άνοιγμα των προσφορών των υποψήφιων αναδόχων (εγκρίθηκε με την υπ' αρ. Πρωτ. 9031/26-07-17/31-07-2017 απόφαση Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ), αναγράφεται σαφώς ότι: '.....καμία εταιρεία δεν υπέβαλε προσφορά...!'

16.3. Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Στο υποβληθέν αίτημα της αναθέτουσας αρχής και το συνημμένο σχέδιο απόφασης αναφέρεται ρητά ότι: '... δε θα τροποποιηθούν οι ουσιώδεις όροι της υπ' αριθ. 8150/2017 (ΑΔΑΜ 17PROC001665339 2017-07-10) διακήρυξης...!.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής επί του αιτήματος του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ', υποπεριπτ. δδ' του ν. 4013/2011, για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν.4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών με τίτλο: 'Κατασκευή, διακόσμηση, εξοπλισμός, αποξήλωση και απομάκρυνση από τον εκθεσιακό χώρο, μετά το πέρας της έκθεσης των περιπτέρων ΕΟΤ σε τρεις Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού που θα διεξαχθούν στις ΗΠΑ (DEMA DIVING SHOW 2017 και IMEX AMERICA 2017) και στον Καναδά (SALON INTERNATIONAL TOURISME & TRAVEL SHOW 2017)', συνολικού προϋπολογισμού 177.419,30 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 201

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Μιχαήλ Εκατομμάτης